

framgång; laga, att något godkännes, antages, får tillfälle att yttra, visa sig, t. ex.: *Göra sina kunskaper g.* — Brukas stundom nästan adjektivt, t. ex.: *G. utsago, bevis.*

GÄLLA, v. a. 2. Se *Snöpa*. — *Gällande*, n. 4. o. *Gällning*, f. 2.

GÄLLBOSKAP, m. sing. Grädda boskapsdjur.

GÄLLGJUTARE, se *Gelbgjutare*.

GÄLLGUMSE, m. 2. pl. — *gumsar*. Gäll gumse.

GÄLLING, m. 2. (föga brukl.) Gällt djur.

GÄLLJUDD, a. 2. Som har gällt ljud, gäll röst, stämma.

GÄLLOCK, n. 5. Lock af ett stadigare ämne, som täcker gälarna på de flesta fiskar.

GÄLLT, adv. Med gällt ljud, med gäll röst.

Skrika g.
GÄLLÖS, a. 2. (nat. hist.) Som icke har några gälar. Säges om en del Ringmaskar, hvilka bilda 3:de ordningen, som derföre substantivt kallas de *Gällösa*.

GÄLMASK, m. 2. (nat. hist.) Mask med gälar.

GÄLÖPPNING, f. 2. Den öppning emellan gällrarnarna, hvarigenom fiskar utdrifva det genom munnen insugda vattnet.

GÄNGA, f. 1. Se *Skrufgänga*.

GÄNGA, v. a. 1. Göra gängor på något, t. ex. på en skruf. — *Gängande*, n. 4. o. *Gängning*, f. 2.

GÄNGBORR, m. 2. Särskilt slags borrh, hvarmed muttrar gängas.

GÄNGLIG, a. 2. 1) Lång, smal och slankig. *En g. karl. Ett g-t fruntimmer. G. växt.* — 2) *G. gång*, sådan gång, som gängliga personer hafva, d. v. s. vacklande och ojemn. — 3) Säges äfv. om saker, som ej äro väl och fast hopsatta i fogarna.

GÄNGLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara gänglig.

GÄNGLIGT, adv. På ett gängligt sätt. *Gå g. Växa g.*

GÄNGSE, a. oböjl. Allmänt rådande, utspridd, gällande, antagen. *En g. sjukdom, föreställning, tro, vidskepelse. Ett g. bruk.* — *Syn.* Gångbar; se äfv. Bruklig.

GÄRD, m. 3. (kameralt.) Extraordinarie pålaga, som utgjordes in natura, vid hvarjehanda tillfällen och behof.

GÄRDA, v. a. 1. Kringstänga med gärdes- eller risgård, stenmur, o. s. v. *G. af, i'n, om, se Afgärda, &c.* — *Gärdande*, n. 4. o. *Gärdning*, f. 2.

GÄRDE, järde (uttalas vanligen järe), n. 4. (af *Gärda*) Inhägnadt sädesfält. *Det ena g-t är i säde, det andra i träde.* (Fig.) *G-t är uppgifvet*, säges om något, som är lemnadt till pris åt hvem som helst. — Bildar sammansättningarna: Råggärde, Trädgårde, m. fl.

GÄRDESGÅRD, järdesgård (uttalas i allmänhet: järresgård eller järresgård), m. 2. Stängsel kring åker, äng o. s. v., bestående af stänger, snedt nedlagda mellan störrar, som parvis på korta afstånd äro nedslagna i marken och fästade med hank tillhopa vid hvarandra, hvar på sin sida om stängerna. *Stänga med g. Tappa g.*, göra sådant slags stängsel. *Levande g.* kallas oegentligt en levande häck. *G. af ris, af sten*, liksom *Risgärdsgård, Stengärdsgård* brukas oriktigt i st. f. Risgård, Stengård ell. Stenmur. (Ordspr.) *Alla klifva öfver, der g-en är lägst*, alla söka sig bästa och beqvämaste tillfälle.

Anm. Man skrifer nu allmänt *Gärdsgård*, i förmodan, att ordet kommer af *Gärde* och *Gård*; men rättare torde mellertid vara att skrifa *Gärdsgård* ell. (sammandraget) *Gärdsgård*, emedan det sannolikare bör härledas af *Gärdsel*, såsom äfv. *lhre* antager.

GÄRDESGÅRDSSTÄNG (uttalas i allm. järresgårrsstäng ell. järresgållsstäng), f. 3. pl. — *stänger*. Stäng af klufven ung gran, begagnad till täppande af gärdsgård. — Se *Anm.* under *Gärdsgård*.

GÄRDESGÅRDSSTÖR (uttalas i allm. järresgårrsstör ell. järresgållsstör), m. 2. Stör, som nedsättes i marken, till stöd för en gärdsgård. — Se *Anm.* under *Gärdsgård*.

GÄRDESEL, järdsel, m. sing. ell. GÄRDSLE, järdsle, n. sing. Stänger af klufna unga granträd, ämnade att användas till gärdsgård. *G. och stör*.

GÄRDESELFÅNG, n. sing. 1) Tillgång på ung furuskog, hvaraf man kan hugga gärdsel. *På hemmanet är godt g.* — 2) Rättighet att hugga gärdsel å en skog. *Äga g. på allmanningen.*

GÄRDESELSTÄNG, GÄRDESELSTÖR, se *Gärdsgårdsstäng, Gärdsgårdsstör*.

GÄRDSMYG, m. 2. Se *Tummeliten*.

GÄRNA, GÄRNING, se *Gerna, Gerning*.

GÄSA, se *Jäsa*.

GÄSPA, v. n. 1. Till följe af en ovilkorlig kroppens drift, då man är sömnig eller trött, ofrivilligt göra en långsam och ganska djup inandning, under det man öppnar käftarna, så mycket de kunna åtskiljas. *G. munnen ur led. G. fram, gäspande*, framsäga. — *Gäspande*, n. 4. o. *Gäspning*, f. 2.

GÄSPARE, m. 5. 1) En, som gäspar. — 2) En, som tidt och ofta gäspar.

GÄSPSUKA, f. 1. Ett slags sjuklig företeelse, bestående deruti, att man ständigt vill gäspa.

GÄSSLING, m. 2. Gåsunge.

GÄST, m. sing. Se *Jäst*.

GÄST, m. 3. 1) Person, som mot betalning herbergeras eller bekommer förtäring på ett offentligt ställe. *G-erna på ett hotell, ett värds-hus, en källare, o. s. v.* — 2) Person, som man af vänskap herbergerar eller bespisar i sitt hus. *Bjuda någon till g. Ohjuden g. Värden och hans g-er.* — Bildar sammansättningen *Bordsgäst*.

GÄSTA, v. n. o. a. 1. *G. hos någon*, äfv. *g. någon*, ho, hafva sitt kvarter, sitt herberge hos någon; äfv. som gäst besöka eller till följe af bjudning spisa som gäst hos någon. *G. någon* betyder äfv.: herbergera eller bespisa någon som gäst, antingen emot betalning, eller till följe af vänskap, bekantskap, eller efter föregående bjudning. I denna sednare bem. brukas ordet dock mindre ofta.

GÄSTABUD, n. 5. Större måltid, hvartill flera personer äro bjudne som gäster. *Stort g. Göra g. för någon*, till ärebevisning eller aktningbetygelse för någon. — Numera brukas vanligen ordet *Kalas*, äfv. som allt efter omständigheterna *Middagsmåltid, Middag, Diné, Supé*.

GÄSTBUDEN, a. 2. neutr. — *et.* (egentl. part. pass. af obrukliga verbet *Gästbjuda*) Bjuden till gäst.

GÄSTFRI, a. 2. neutr. — *frött*. 1) Som gerna herbergerar och bespisar andra utan betalning. *Araberna äro mycket g-a.* I utsträckt mening säges äfv.: *Ett g-t folk, land; en g. jord*, o. s. v. — 2) Som frikostigt undfägnar och artigt bemöter påhelsande vänner och bekanta, eller